WARIES MISDAADREEKS · Nº 172

Kaap Hoorn

De zaak van het valse scheepsjournaal

Een misdaadpuzzel in de vorm van een telefoon-tijdlijn:
appjes, posts, foto's, spraakmemo's en mails
uit de telefoon van restaurator Isa Molenaar.

UITGEVERIJ WARIES

INHOUD

In deze telefoon

van 7 september tot 4 oktober 2026

Aan jou	4
Deel 1 · Sensatie	8
Deel 2 · Onder de loep	24
Deel 3 · Barsten	39
Deel 4 · De kaap om	53
Aan de lezer: de vragen	72
Werkbladen	73
Antwoordformulier	78
Hints	80
Verzegeld: de oplossing	83
Nawoord	89

VOORAF

Aan jou

Een bericht van Isa Molenaar, zondag 4 oktober 2026, 21:30

Ik ben Isa. Zevenentwintig, papierrestaurator, eigen atelier van vier bij vijf meter in de Hoornse binnenstad. Ik plak scheuren dicht, haal plakband van kaarten af, maak oude boeken weer open te slaan zonder dat ze uit elkaar vallen. Normaal is dat stil werk.

Vier weken geleden kreeg ik het spannendste stuk papier van mijn leven op tafel: een "herontdekt" privéjournaal van Willem Cornelisz. Schouten, de Hoornse schipper die in januari 1616 als eerste om de zuidpunt van Amerika voer en die kaap naar zijn eigen stad noemde: Kaap Hoorn. Het journaal zou gevonden zijn in een zeemanskist uit een Hoornse nalatenschap. Het werd op de Roode Steen gevierd als de vondst van de eeuw.

Het is vals. Dat weet ik inmiddels zeker. Wie het gemaakt heeft en waarom de Hoofdtoren erin staat, dat weet ik niet. Of misschien weet ik het wel, maar durf ik het niet te zien.

Daarom krijg jij mijn telefoon. Niet letterlijk: ik heb alles van maandag 7 september tot en met vandaag op volgorde gezet. Appjes, posts, foto's met hun gegevens, mijn spraakmemo's (de telefoon schrijft ze uit, ik heb alleen de ergste tikfouten verbeterd), mails, notities, screenshots en de "herinneringen" die mijn telefoon me ongevraagd voorschotelt. Ik heb niets weggelaten en niets mooier gemaakt. Ook mijn eigen domme berichten niet.

Lees het als een dossier. Achterin vind je vragen, werkbladen, hints die op hun kop staan en een verzegelde oplossing. Kijk pas als je zelf een antwoord hebt.

Isa

LEESWIJZER

Zo lees je dit

Wat je op de bladzijden tegenkomt

IA **Iemand anders** online of laatst gezien

Grijze ballon links: een bericht dat Isa ontving. Rechts het tijdstip. 14:02

Groenblauwe ballon rechts: wat Isa zelf stuurde. 14:03

Hoe dit boek werkt

speelduur 2 tot 4 uur · alleen of samen

- De tijdlijn loopt van **maandag 7 september** tot **zondag 4 oktober 2026**, in vier delen.
- Elk appje heeft een tijd; elke foto heeft een balk met bestandsnaam, datum, tijd en plek. Die gegevens kloppen.
- Sommige stukken zijn ouder: herinneringen, doorgestuurde berichten en screenshots. Hun eigen datum staat erbij.
- Niet iedereen spreekt de waarheid. Vergelijk wat mensen zeggen met wat hun eigen berichten en foto's laten zien.
- Vragen: bladzijde 72. Hints: vanaf bladzijde 80.

Plekken

zie het kaartje op de volgende bladzijde

Roode Steen: het plein in het hart van Hoorn, met de Waag en het Westfries Museum. Hier staat tijdens het festival een glazen paviljoen. De stichting huurt een werkkamer op een bovenverdieping aan het plein: daar werk ik aan het journaal.
Hoofdtoren: de oude verdedigingstoren aan de haven, vijf minuten lopen van de Roode Steen.
Grote Oost: lange straat met oude koopmanshuizen, richting de Oosterpoort.

CONTACTEN

Wie is wie

Zoals ze in Isa's telefoon staan, met haar eigen notitie erbij

HS — **Hanneke Stoop**
Mijn leermeester. Atelier Stoop, papier en boekrestauratie. Leerde me lijm, papier en oud schrift lezen. 63, en zo eigenwijs als een kat.

MV — **Marloes Vlaming**
Voorzitter Stichting Kaap Hoorn 410, die het festival organiseert. Mijn opdrachtgever. Belt liever dan ze schrijft.

JS — **dr. Jeroen Sijpesteijn**
Maritiem historicus, schreef in 2018 een dik boek over Hoorn en de zee. Verklaarde het journaal echt. Spreekt in volzinnen.

GD — **Gerrit Duinmeijer**
Antiquaar uit Enkhuizen. Heeft het journaal "gevonden" en wil het verkopen aan de stichting.

TK — **Thijs Kraakman**
Kalligraaf en ontwerper. Bouwt voor het festival een escape-kist op de Roode Steen.

BO — **Bas Oudejans**
Journalist bij nieuwssite Hoorns Getij. Had de primeur.

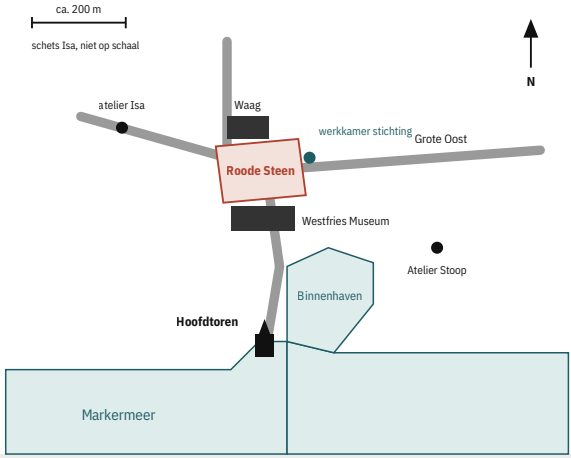
NH — **Noor Hartog**
Beste vriendin sinds de brugklas. Verpleegkundige in Hoorn, nachtdiensten, altijd wakker.

ED — **Ellen Dekker**
Inboedelhuis Westfriesland, ontruimingen en online veilingen. Pas in deel 4 in beeld.

KAARTJE

Hoorn, binnenstad

Isa's schets, met de plekken uit deze zaak

Schets_binnenstad.jpg · getekend door Isa, gefotografeerd zo 4 okt 2026 · 20:12

Willem Schouten in vijf zinnen

uit de folder van het festival, overgetypt

Willem Cornelisz. Schouten werd rond 1567 in Hoorn geboren. In 1615 vertrok hij met Jacob Le Maire en twee schepen, de Eendracht en de Hoorn, om een nieuwe doorvaart naar de Stille Oceaan te zoeken. De Hoorn ging onderweg verloren bij Port Desire, in het huidige Argentinië, door brand. Eind januari 1616 voer de Eendracht om de zuidpunt van Amerika; Schouten noemde die kaap naar zijn stad. Zijn reisverslag verscheen in 1618 in druk bij Willem Jansz. in Amsterdam.

18:02

maandag 7 september

hoornsgetij nu
PRIMEUR. Privéjournaal van Willem Schouten opgedoken in Hoornse nalatenschap.

Noor nu
ISA. Heb je het gezien? Dat journaal?

Marloes Vlaming nu
Opdracht: journaal Schouten tentoonstellingsklaar

DEEL 1

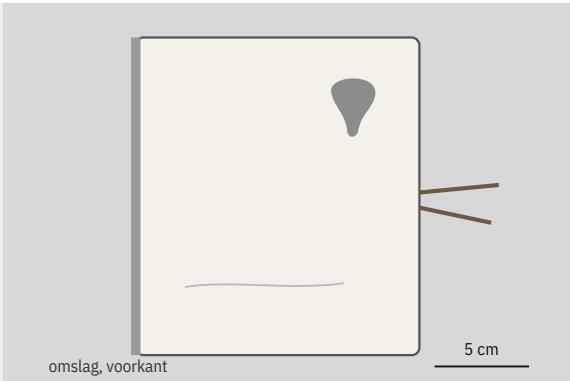
Sensatie

maandag 7 tot en met zondag 13 september 2026

Het begint zoals alles tegenwoordig begint: met een linkje van Noor. Ik zat in mijn atelier een atlas uit 1790 te ontvlekken en had mijn telefoon op stil. Toen ik hem omdraaide stonden er negen berichten op.

MA 7 SEP

HG **hoornsgetij**
Roode Steen, Hoorn

1.204 vind-ik-leuks

hoornsgetij PRIMEUR. Privéjournaal van Willem Schouten opgedoken in Hoornse nalatenschap. Het perkamenten boekje, 48 bladzijden in de hand van de man die in 1616 Kaap Hoorn zijn naam gaf, werd eind augustus gevonden in een zeemanskist die antiquaar Gerrit Duinmeijer uit Enkhuizen op een inboedelveiling kocht. Maritiem historicus dr. Jeroen Sijpesteijn, net terug van een reis naar Kaap Hoorn zelf, bekeek het vanmiddag: "Dit is zijn hand. Hier heeft Schouten zelf zitten schrijven." Stichting Kaap Hoorn 410 toont het journaal vanaf zaterdag 26 september in een glazen paviljoen op de Roode Steen. Lees het hele verhaal via de link in onze bio.

noor.hartog Isa dit is jouw wereld!!

w.f.boekenwurm Kippenvel. Eindelijk weer eens iets moois uit Hoorn.

kees_westfries Hoeveel gaat dat kosten dan?

maandag 7 september 2026 · 18:02

NH **Noor** online

ISA. Heb je het gezien? Dat journaal? Dat is toch precies jouw ding 18:10

Perkament, oude letters, Hoorn, kaap, ik weet het niet maar het klinkt als jij 18:10

Sorry stond op stil, zat met mijn neus in een atlas 18:41

Wauw. Echt wauw. Een privéjournaal? Van het gedrukte reisverslag weet iedereen, dat verscheen in 1618. Maar een eigen dagboek van Schouten, in zijn eigen hand... dat zou nieuw zijn 18:43

Is dat veel waard? 18:44

Als het echt is: ja. Heel veel. En voor Hoorn nog veel meer 18:45

"als het echt is" zegt de restaurator met de frons 18:45

Ik frons niet! 18:46

Oké ik frons een beetje. Er zijn heel weinig handschriften van Schouten bekend. Dan wil je zoiets eerst rustig onderzoeken, niet op dezelfde middag op een nieuwssite zetten 18:46

Die Sijpesteijn zegt toch dat het echt is 18:48

Die heeft er dan wel heel snel naar gekeken. Het is pas vanmiddag 18:49

Jij bent gewoon jaloers dat jij het niet mag aanraken haha 18:50

Ook dat ja 18:51

Ik moet naar mijn dienst. Nachtje cardiologie. Stuur me alles wat je erover weet, ik verveel me om vier uur 's nachts altijd 18:52

LP **Isa en Noor en Joep (Lijmploeg)** groep · 3 deelnemers

Joep
Isa! Jouw vak staat in het nieuws! Krijg jij dat boekje niet op tafel? 19:30

Haha nee joh. Dat soort dingen gaan naar de grote ateliers in Amsterdam of Den Haag 19:34

Noor
Bescheiden hoor 19:35

Joep
Ik zou het gewoon vragen. "Hallo, ik ben Isa en ik woon hier." Klaar 19:36

Zo werkt dat niet in mijn wereld 19:38

Joep
Jouw wereld is raar 19:38

WO 9 SEP

Van: Marloes Vlaming <voorzitter@kaaphoorn410.nl>
Aan: Isa Molenaar <atelier@isamolenaar.nl>
Datum: woensdag 9 september 2026, 11:14
Onderwerp: Opdracht: journaal Schouten tentoonstellingsklaar

Beste Isa,

Je hebt vast het nieuws gezien. Stichting Kaap Hoorn 410 toont het journaal van Willem Schouten tijdens het festival, vanaf zaterdag 26 september in het paviljoen op de Roode Steen. Daarvoor moet het stuk in conditie worden gebracht: de rug zit los, een paar bladen zijn vuil en we willen het open in de vitrine leggen op de mooiste bladzijde.

Je bent ons warm aanbevolen door mevrouw Hanneke Stoop, die zei dat jij "de beste handen van West-Friesland" hebt. Zou je dit willen doen? We denken aan een honorarium van 2.400 euro, werk in onze werkkamer aan de Roode Steen (het journaal gaat het gebouw niet uit, dat is een eis van de eigenaar, de heer Duinmeijer) en oplevering uiterlijk vrijdag 25 september.

Ik weet dat het kort dag is. Maar timing is alles: heel Nederland kijkt nu naar Hoorn.

Hartelijke groet,
Marloes Vlaming
voorzitter Stichting Kaap Hoorn 410

HS **Hanneke** laatst gezien vandaag om 11:50

donderdag 13 augustus

Zit de hele week in een huis aan de Grote Oost te taxeren. Nalatenschap, drie kasten boeken, niks bijzonders. En op zolder muizenkeutels overal, tot in de kompasdoos. Ik ben te oud voor zolders. 16:47

Haha sterkte! Neem je mondkapje mee, muizen zijn smerig 17:02

Ja mevrouw. 17:05

vandaag

HANNEKE. Heb jij mij aangeraden voor het journaal van Schouten?? 11:31